

Η Θεία Ευχαριστία κέντρο της Ορθοδόξου Λατρείας (+ Αρχιμ. Γεωργίου, Καθηγουμένου Ι. Μ. Γρηγορίου (+8-6-2014) (Γέροντας Γεώργιος Καψάνης, Προηγούμενος Ι.Μ. Οσίου Γρηγορίου († 2014))

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Κατά την ορθόδοξη πίστη μας η Λατρεία δεν είναι κάποιος τομέας της ζωής του πιστού, αλλ' όλη η ζωή του, που προσφέρεται εις τον Θεό, για να ενωθεί με την δική του ζωή και να αποκατασταθεί η Θεοκοινωνία εκείνη που υπήρχε στον Παράδεισο προ της πτώσεως.

Η Λατρεία δεν περιορίζεται σε ορισμένους χρόνους προσευχής (Όρθρος, Εσπερινός κ.τ.λ.). Οι ιδιαίτεροι χρόνοι της προσευχής είναι η αφετηρία, από την οποία ξεκινά η ψυχή του ανθρώπου, για να μεταβάλει όλη τη ζωή σε Λατρεία και κοινωνία με τον Θεό.

Η Λατρεία δεν περιορίζεται σε λίγες ευχαριστήριες προσευχές που απευθύνει ο άνθρωπος στον Θεό για τις δωρεές του και σε ορισμένα αιτήματα για την σωτηρία του, την υγεία του, την ασφάλειά του, αλλά γίνεται μία συνεχής ψυχική διάθεση

και κίνηση δοξολογίας και ευχαριστίας του Θεού για τα δώρα της αγάπης Του και κυρίως το δώρο του σαρκωθέντος Υιού Του και μία πλήρης εμπιστοσύνη και ανάθεση της ζωής του στον Πλάστη του.

Έτσι η Λατρεία είναι η κοινωνία αγάπης Θεού και ανθρώπου. Ο άνθρωπος αποδέχεται την φιλανθρωπία και το μέγα έλεος της Αγίας Τριάδος και αντιπροσφέρει μία καρδιά που συνεχώς μετανοεί, ευχαριστεί, δοξολογεί, κλαίει από αγάπη για τον Κύριο, συνεχώς ζητεί νέους λόγους για να εκφράσει την αγάπη της και δεν αναπαύεται, παρά μόνον όταν απαλλαγή από κάθε τι που δεν είναι ο Θεός, για να δοθεί μόνον στον Θεό και τον Χριστό Του.

Μόνον στην «χώρα των ζώντων» (ο Χριστός του Καχριέ Τζαμί έχει ως γνωστόν αυτή την επιγραφή) ευρίσκει ανάπαυση η λατρεύουσα και πεπληρωμένη από τον θείο έρωτα καρδιά του Χριστιανού.

Έτσι ο καθολικώς και όχι μερικώς λατρεύων Χριστιανός επιτυγχάνει τον ανθρώπινο προορισμό του, δηλ. την κοινωνία και ένωσή του με την Αγία Τριάδα, από την οποία χωρίσθηκε λόγω του προπατορικού αμαρτήματος. Εις την θεία Ευχαριστία η Λατρεία του Χριστιανού κορυφώνεται και τελειώνεται, διότι κατ' εξοχήν στο Μυστήριο αυτό πραγματοποιείται η βαθύτερη και ουσιαστικότερη ένωση του ανθρώπου με την θεωμένη σάρκα του ενανθρωπήσαντος, σταυρωθέντος και αναστάντος Κυρίου και ο πιστός οικειώνεται την αιώνια ζωή του Θεού.

Κοινωνών ο πιστός το Σώμα και το Αίμα του Χριστού «εις άφεισιν αμαρτιών και εις ζωήν αιώνιον» αφθαρτίζεται, αθανατίζεται και σώζεται από την σπουδαιότερη συνέπεια του προπατορικού αμαρτήματος, τον θάνατο.

Στην Λατρεία της Εκκλησίας ο πιστός ομιλεί με τον Θεό, δοξολογεί τον Θεό, ευχαριστεί τον Θεό, αλλά μόνον στην θεία Ευχαριστία εναγκαλίζεται τον Χριστό, συνουσιούται με τον Χριστό, μείγνυται αμείκτως και ενώνεται ασυγχύτως με τον αγαπημένο Κύριο.

Είναι δυνατόν να υπάρξει κάτι επιθυμητότερο για τον πήλινο, θνητό και αμαρτωλό άνθρωπο; Υπάρχει μεγαλύτερη φανέρωση της αγάπης του Θεού από την σάρκωσή Του και την συνεχή προσφορά της θεωμένης και ένδοξου σαρκός Του, για να συμμετάσχουμε και εμείς στη δική Του θέωση και δόξα;

Οι Χριστιανοί πάντοτε θεωρούσαν την θεία Λειτουργία ως το κέντρο της Λατρείας του Κυρίου. Κάθε Κυριακή, ημέρα αναμνήσεως της Αναστάσεως του Κυρίου, οι Χριστιανοί συνήγοντο διά να τελέσουν την θεία Ευχαριστία, να συναντήσουν προσωπικώς τον Αναστάντα Κύριο, να ενωθούν μαζί Του και μεταξύ των σε ένα σώμα, μία κοινωνία, μία οι-κογένεια και να προσφέρουν την ευχαριστία των στον Κύριο για όλα τα θαυμάσια έργα Του: τη δημιουργία του κόσμου, την πλάση του ανθρώπου, την προετοιμασία της σωτηρίας κατά τους χρόνους της Παλαιάς Διαθήκης και την ανάπλαση του ανθρώπου και της κτίσεως με το σωτήριο έργο του Χριστού.

Αφού ο Χριστιανός ζει, για να λατρεύει τον Θεό και αφού η λατρεία του Θεού κορυφώνεται στην Λειτουργία της Κυριακής, σύντομα η Κυριακή έγινε για τους πρώτους Χριστιανούς η σπουδαιότερη ημέρα της εβδομάδας, το κέντρο όλης της ζωής του ανθρώπου.

Ο Χριστιανός αγωνιζόταν όλη την εβδομάδα, εργαζόταν, κοπίαζε, προσευχόταν, απολάμβανε τα αγαθά της ζωής με την προσδοκία της ερχόμενης Κυριακής, για να προσφέρει την τέλεια Λατρεία στον Πατέρα Θεό και τον Αναστάντα Λυτρωτή. Όλος ο κόπος και όλος ο μόχθος, όλες οι χαρές και όλες οι πίκρες της εβδομάδας προσκομίζονταν μαζί με το πρόσφορο, το κρασί, το λάδι και αργότερα το κερί, ως προσφορά όλης της ζωής του ανθρώπου στον Κύριο με το αίτημα να τα δεχθεί, να τα ευλογήσει και να τα αγιάσει.

Ο Τριαδικός Θεός δέχεται πρόθυμα το δώρο της ζωής του ανθρώπου, για να του αντιπροσφέρει την δική του ζωή: «Όπως Κύριος ο Θεός ημών, ο προσδεξάμενος αυτά εις το άγιον και υπερουράνιον και νοερόν αυτού θυσιαστήριον εις οσμήν

ευωδίας πνευματικής, αντικαταπέμψη ημίν την θείαν χάριν και την δωρεάν του Αγίου Πνεύματος».

Η προσφορά της δικής μας πτωχής αγάπης και ταπεινής ζωής αμείβεται πολύ πλούσια από τον Κύριο με την δωρεά του Αγίου Πνεύματος.

Έτσι την Κυριακή στην Λειτουργία ζούμε το μεγαλείο της αγάπης του Θεού, την φανέρωση της άκρας φιλανθρωπίας και ευσπλαχνίας Του.

Είναι αληθές ότι η προσφορά της τελείας Λατρείας στον Πλάστη μας κατά την θεία Ευχαριστία δεν θα ήταν δυνατή χωρίς την μεσιτεία του Χριστού. Εν τω ονόματί Του μπορούμε να προσφέρουμε την αληθινή Λατρεία. Αυτός είναι Μέγας Αρχιερέας «ο προσφέρων και προσφερόμενος και προσδεχόμενος και διαδιδόμενος». Γι' αυτό και ό,τι καλλίτερο έχουμε να προσφέρουμε στον Πατέρα Θεό, είναι ο Υιός Του και διά του Υιού Του ο εαυτός μας και ο κόσμος μας: «Τα σα εκ των σων σοι προσφέρομεν κατά πάντα και διά πάντα».

Ο προσφερόμενος Αμνός είναι ένας, αλλά περιέχει τους πολλούς, όλα τα μέλη του σώματος: «εἷς ἄρτος, ἐν σώμα οἱ πολλοί ἐσμεν» (Α' Κορινθ. ι' 17). Έτσι στον Αμνό όλη η Εκκλησία προσφέρεται, αναφέρεται στον Θεό, για να γίνει κτήμα του Θεού και να απαλλαγεί από την δουλεία του Διαβόλου.

Πράγματι μόνον ο Αμνός του Θεού ο αίρων τας αμαρτίας του κόσμου μάς εξαγόρασε με το τίμιον Αίμα Του από την δουλεία του διαβόλου και μας ελευθέρωσε από την ειρκτή του Άδου, ίνα «μηκέτι εαυτοῖς ζώμεν, ἀλλά τω υπέρ ημῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι» (Β' Κορινθ. ε' 15).

Η ένωσή μας στο κοινό σώμα του Χριστού μέσα στην θεία Ευχαριστία μας βοηθεί να ζήσουμε την αδελφότητά μας ως τέκνα του Θεού. Όλα τα λυτρωμένα τέκνα του Θεού συνηγμένα από τον «πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς» (Ρωμ. η' 29) αδελφό και Κύριό μας ερχόμεθα να υμνήσουμε τον κοινό Πατέρα μας, να τον παρακαλέσουμε για την Βασιλεία Του, για τον πνευματικό και υλικό ἄρ-το, για την συγχώρηση των αμαρτιών μας και την νίκη κατά του διαβόλου.

Γι' αυτό μέσα στην Λειτουργία μπορούμε κατά τον αυθεντικότερο τρόπο να πούμε: «Πάτερ ημών, ο ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου, ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σου... τὸν ἄρτον ημῶν τὸν ἐπιούσιον δος ημῖν σήμερον».

Το κοινό Σώμα και Αίμα του Χριστού που μεταλαμβάνομε μας καθιστά πραγματικούς αδελφούς. Μετά την θεία Κοινωνία δεν είμεθα ξένοι και άγνωστοι, αλλά κατά την πατερική έκφραση «όμαιμοι και σύναιμοι» με τον Χριστό και μεταξύ μας. Έχοντας την μεταξύ μας αδελφική αγάπη μπορούμε να ομολογήσουμε την πίστη μας: «Αγαπήσωμεν αλλήλους ίνα εν ομολογία ομολογήσωμεν Πατέρα, Υιόν και Άγιον Πνεύμα...».

Ο λάτρης της αγίας Τριάδος συμμετέχει στην κοινωνία και αγάπη των τριών θείων προσώπων. Μανθάνει και χαριτώνεται να αγαπά και αυτός τους αδελφούς του κατά μίμηση του Τριαδικού Θεού. Η αληθινή Λατρεία του Πλάστου έχει ως αποτέλεσμα την αγάπη των πλασμάτων. Ποιος μπορεί να αγαπήσει σωστά και αληθινά τον άνθρωπο, εάν δεν έχει πυρακτωθεί με την θεανθρωπίνη αγάπη του Χριστού μέσα στο καμίνι της Λατρείας και της Λειτουργίας, που προϋποθέτει βεβαίως την άσκησή μας για την άξια συμμετοχή μας σ' αυτήν;

Έτσι μπορούμε να μιλήσουμε για τον κοινωνικό χαρακτήρα της Λατρείας, που δεν είναι μία κατακόρυφη μόνον σχέση με τον Θεό, αλλά και μία οριζόντια σχέση με τους αδελφούς μας, τους σημερινούς Χριστιανούς, αλλά και τους κεκοιμημένους Αγίους, μεταξύ των οποίων την πρώτη θέση κατέχει η υπερευλογημένη Μητέρα του Λυτρωτού: «Έτι προσφερόμέν σοι την λογικήν ταύτην Λατρείαν υπέρ των εν πίστει αναπαυσαμένων Προπατόρων, Πατέρων, Πατριαρχών, Προφητών, Αποστόλων, Κηρύκων, Ευαγγελιστών, Μαρτύρων, Ομολογητών, Εγκρατευτών και παντός πνεύματος Δικαίου εν πίστει τετελειωμένου. Εξαιρέτως της Παναγίας

Αχράντου...». Στην χαρμόσυνη μάλιστα σύναξη της Ευχαριστίας λαμβάνουν μέρος και οι Άγγελοι. Ο ιερός Χρυσόστομος μάς λέγει ότι: «Άνω στρατιαί δοξολογούσιν Αγγέλων κάτω εν Εκκλησίαις χοροστατούντες άνθρωποι την αυτήν εκείνοις εκμιμούνται δοξολογίαν. Άνω τα Σεραφείμ τον τρισάγιον ύμνον αναβοά· κάτω τον αυτόν η των ανθρώπων αναπέμπει πληθύς· κοινή των επουρανίων και των επιγείων συγκροτείται πανήγυρις, μία ευχαριστία, έν αγαλλίαμα, μία ευφρόσυνος χοροστασία· ταύτην γαρ η άφραστος του Δεσπότης συγκατάβασις εκρότησε, ταύτην το Πνεύμα συνέπλεξε το Άγιον, ταύτης η αρμονία των φθόγγων τη πατρική ευδοκία συνηρμόσθη· άνωθεν έχει την των μελών ευρυθμίαν και υπό της Τριάδος, καθάπερ υπό πλήκτρου τινός κινουμένη, το τερπνόν και μακάριον ενηχεί τέλος, το αγγελικόν άσμα, την άληπτον συμφωνίαν».

Η επίγεια Λατρεία είναι συνέχεια της αγγελικής Λατρείας: Τον τρισάγιον ύμνο ψάλλομε στην γη, όπως οι Άγγελοι στον ουρανό «μυστικώς τα Χερουβείμ εικονίζοντες». Όπως γράφει σύγχρονος θεολόγος: Είναι πολύ επιπόλαιο να νομίζουμε ότι οι άνθρωποι οργανώνουν πάντοτε τον ουρανό (και την εκκλησιαστική Λατρεία, η οποία τον αντικατοπτρίζει) κατ' εικόνα της γης. Τα υπάρχοντα δεδομένα μάς πείθουν ότι στο Βυζάντιο συνέβη το αντίθετο. Οι Βυζαντινοί βασιλείς, οι οποίοι από της εποχής του «θριάμβου της Ορθοδοξίας» ζητούσαν να εικονίζονται ως προσκυνούντες και προσπίπτοντες τω Βασιλεί Χριστώ, είχαν ως φιλοδοξία να οργανώσουν την γη κατ' εικόνα του ουρανού. Υπό την προοπτική αυτήν η εθιμοτυπική όψη του Τυπικού, το συμβολικό νόημα της ιεραρχίας παρουσιάζονται όχι ως αντανάκλαση μιας υποτιθέμενης «λατρείας του αυτοκράτορος», αλλ' ως η ύστατη φανέρωση (που καταπλήσσει τον σύγχρονο άνθρωπο) μιας ιεραρχικής αντιλήψεως του κόσμου, υπό την επίδραση της οποίας διεμορφώθη, τρόπον τινά ως υποπροϊόν, η εθιμοτυπία της αυλής.

Ουρανός και γη ενώνονται στην δοξολογία του Θεού και του Αναστάντος Λυτρωτού. Πρόκειται για την πλέον χαρμόσυνη πανήγυρη που μπορεί να συγκροτηθεί στον ουρανό και στην γη. Τον χαρμόσυνο χαρακτήρα της ευχαριστιακής Λατρείας μαρτυρεί η λαμπρότης της, οι αναστάσιμοι θεολογικοί ύμνοι, τα άμφια και όλος ο εόρτιος διάκοσμος των ορθοδόξων ναών.

Ιδίως κατά την κυριακάτικη Ευχαριστία εορτάζουμε ένα μικρό Πάσχα, δηλαδή την διάβασή μας εκ του θανάτου εις την ζωή, από την χώρα των νεκρών στην χώρα των ζώντων, από την δουλεία του Σατανά στην ελευθερία των παιδιών του Θεού.

Αυτήν την διάβαση κατέστησε δυνατή η σάρκωση, ο Σταυρός και η Ανάσταση του Λυτρωτού: «Μεμνημένοι τοίνυν της σωτηρίου ταύτης εντολής και πάντων των υπέρ ημών γεγεννημένων, του Σταυρού, του τάφου, της τριημέρου Αναστάσεως,

της εις ουρανούς αναβάσεως, της εκ δεξιών καθέδρας, της Δευτέρας και ενδόξου πάλιν Παρουσίας...».

Η νοσταλγία μας για την συνάντησή μας με τον Αναστάντα Κύριο και την θριαμβευτική συνοδεία του αρχίζει από την πρώτη ημέρα της εβδομάδος, την Δευτέρα. Καθώς περνούν οι ημέρες της εβδομάδος, ζούμε με την ανάμνηση της περασμένης Κυριακής, του περασμένου μικρού Πάσχα και συγχρόνως με την προσδοκία της ερχομένης Κυριακής, για να ζήσουμε πάλιν την υπέρβαση του θανάτου μας και την μεταμόρφωση της ζωής μας στον χώρο της Βασιλείας του Θεού.

Η ζωή μας μέσα στην εβδομάδα είναι ζωή μεταξύ δύο Κυριακών, δύο μικρών Πάσχα, που αναπαριστούν τα δύο μεγάλα ετήσια Πάσχα, του εκκλησιαστικού έτους, το περασμένο και το ερχόμενο. Καθώς απομακρυνόμαστε από την Κυριακή όπως και από το προηγούμενο Πάσχα, αισθανόμαστε λύπη. Παρηγορούμεθα όμως, διότι πλησιάζει η ερχομένη Κυριακή, το ερχόμενο Πάσχα. Το περασμένο Πάσχα ζήσαμε κάτι από το μυστήριο της πρώτης παρουσίας του Αναστάντος. Το ερχόμενο Πάσχα το προσμένουμε όπως την Δευτέρα θριαμβευτική Παρουσία του Αναστάντος.

Έτσι η Κυριακή μάς προσανατολίζει προς το Πάσχα και το Πάσχα προς την αιώνιο Παρουσία του Χριστού, το τελικό και αιώνιο Πάσχα της Βασιλείας Του. Κατά την κυριακάτικη Ευχαριστία προγευόμαστε αυτό το ανέσπερο Πάσχα. Ο Μ. Βασίλειος εξηγεί θεολογικώς την σημασία της Κυριακής εις τον 91ον κανόνα του: «Δι' ο και

αρχή ούσα ημερών, ουχί πρώτη παρά Μωϋσέως, αλλά μία ωνόμασται· “εγένετο γάρ, φησίν, εσπέρα και εγένετο πρωί, ημέρα μία” (Γενέσ. α’ 5) ως της αυτής ανακυκλωμένης πολλάκις. Και μία τοίνυν η αυτή και ογδόη, την μίαν όντως ικανήν και αληθινήν ογδόην, ης και ο ψαλμωδός εν τισιν επιγραφαίς δι’ εαυτής εμφανίζουσα την μετά τον χρόνον τούτον κατάστασιν, την άπαυστον ημέραν, την ανέσπερον, την αδιάδοχον, τον άληκτον και αγήρω αιώνα...».

Τώρα μπορούμε να κατανοήσουμε γιατί οι εορτολογικοί κύκλοι στρέφονται γύρω από το μέγα ετήσιο Πάσχα και το μικρόν εβδομαδιαίο Πάσχα της Κυριακής, που το καθιστά αληθινό Πάσχα η τέλεση της θείας Ευχαριστίας. Είναι γνωστή η καθιερωμένη από την Εκκλησία προετοιμασία για το ετήσιο Πάσχα με τις περιόδους του Τριωδίου και της Μ. Τεσσαρακοστής και ιδιαιτέρως της Μ. Εβδομάδος, όπως και για την ακολουθούσα περίοδο της Διακαινησίμου Εβδομάδος και της Πεντηκοστής που είναι τύπος του «καινού αιώνος». Από την καινή Κυριακή του Πάσχα αρχίζουν οι οκτώ ήχοι και τα ευαγγελικά αναγνώσματα με πρώτον τον ευαγγελιστή Ιωάννη, όπως με την Ανάσταση άρχισε ο νέος αιώνας.

Αλλά και ο εβδομαδιαίος και ημερήσιος κύκλος έχει ως κέντρο του την θεία Ευχαριστία. Ο Εσπερινός, το Απόδειπνο, το Μεσονυκτικό, ο Όρθρος προ της θείας Λειτουργίας, οι Ώρες προ και μετά την θεία Λειτουργία, οργανώνουν την ζωή μας σε ζωή Λατρείας του Θεού γύρω από την μοναδική Λατρεία της θείας Ευχαριστίας. Ιδιαιτέρως ο Εσπερινός του Σαββάτου, το Μεσονυκτικό και ο Όρθρος της Κυριακής αποτελούν την καλύτερη προετοιμασία για την συνάντηση με τον Αναστάντα Κύριο. Αι Μυροφόροι αποβραδís ετοιμάσαν τα αρώματα τους για τον θείον Νυμφίο. Και οι πιστές ψυχές από το Σαββατόβραδο ετοιμάζονται για το μέγα γεγονός της Κυριακής. Τί κρίμα που λόγω της εκκοσμικεύσεως έχει ατονήσει η παρουσία στον Εσπερινό της Κυριακής το βράδυ του Σαββάτου;

Από την επομένη της Κυριακής η Εκκλησία μάς ετοιμάζει για την Λατρεία της ερχομένης Κυριακής.

Η Δευτέρα είναι αφιερωμένη στους αγίους Αγγέλους. Ζητούμε την βοήθειά τους για να ζούμε και εμείς κατά το πνεύμα της αγγελικής Λατρείας. Η Τρίτη είναι αφιερωμένη στον άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο. Ο Ιωάννης μάς δείχνει τον Αμνό του Θεού, με τον οποίον θα ενωθούμε την ερχομένη Κυριακή. Η Τετάρτη είναι αφιερωμένη στον Σταυρόν και στην Κυρία Θεοτόκο, που δάνεισε σάρκα στον Λόγο και μας έδωσε την δυνατότητα της κοινωνίας του Σώματος και Αίματος του Χριστού. Η Πέμπτη είναι αφιερωμένη στους Αποστόλους, Μάρτυρας και Ιεράρχας και ιδιαιτέρως στον άγιο Νικόλαο, μιμητή του καλού Ποιμένος. Αυτοί είναι οι φίλοι του Αρνίου, που μας προσκαλούν να λάβουμε μέρος στην μυστική πανδαισία του

Δείπνου Του. Η Παρασκευή είναι αφιερωμένη στο σωτήριο Πάθος και τον φρικτό θάνατο του Κυρίου μας, στον οποίον συμμετέχουμε και εμείς με το Βάπτισμα και την Ευχαριστία. Το Σάββατο τέλος είναι αφιερωμένο στους απ' αιώνος κεκοιμημένους, από τους οποίους ο θάνατος δεν μας χωρίζει οριστικώς, αφού κατά την θεία Ευχαριστία έχουμε γίνει όλοι ένα σώμα.

Τον εβδομαδιαίο αυτόν εορτολογικό κύκλο μας υπενθυμίζει ένα ψηφιδωτό της Ραβέννας: Μία σειρά από Αγίους, Μάρτυρες, Ιεράρχες, εικονογραφημένα στα διαζώματα που καταλήγουν στο άγιο βήμα φέροντες στα χέρια τους στεφάνους παρελαύνουν για να τα αποθέσουν στα πόδια του Λυτρωτή Χριστού. Ομοίως και εμείς μαζί με τους Αγγέλους, τον Πρόδρομο, την Θεοτόκο, τους Αποστόλους, Μάρτυρες, Ιεράρχες και τους απ' αιώνος κεκοιμημένους προσδοκούμε την ανατολή της Κυριακής, που είναι η εικόνα της Μεγάλης Κυριακής της Βασιλείας του Θεού, για να συναχθούμε γύρω από το Αρνίο και να ψάλλουμε το αλληλούια.

Την ίδια πραγματικότητα μας υπενθυμίζει και το ιερό δισκάριο που ετοιμάζεται στην Προσκομιδή. Ο Αμνός στο κέντρο περιβαλλόμενος από την Θεοτόκο, τους Αγγέλους, τους Προφήτες, τους Αγίους και τους κεκοιμημένους και ζώντας Χριστιανούς σε μίαν ιεροπρεπή στάση δοξολογίας του θείου Θύματος και θαυμαστή θεανθρωπίνη ένωση.

Την θεία Ευχαριστία έχουν ως κέντρο και τα επτά Μυστήρια της Εκκλησίας μας. Βαπτιζόμεθα, για να γίνουμε μέλη του σώματος του Χριστού και να κοινωνούμε την θεωμένη σάρκα του Αναστάντος, μετέχοντες στα αγαθά της πρώτης παρουσίας Του, του σωτηριώδους Πάσχα Του. Το Χρίσμα μας μεταδίδει τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος, ώστε η κοινωνία μας εις το Σώμα του Χριστού να καρποφορεί. Η Ιερωσύνη εγκαθιδρύει στην Εκκλησία τους λειτουργούς της αναιμάκτου θυσίας. Η Μετάνοια μας δίδει την δυνατότητα να επανέλθουμε στην κοινωνία του Χριστού, από την οποίαν χωριστήκαμε με την αμαρτωλότητά μας. Ο Γάμος είναι επίσης μία ένωση στο Σώμα του Χριστού: «Το μυστήριο τούτο μέγα εστί, εγώ δε λέγω εις Χριστόν και εις την Εκκλησίαν». Το Ευχέλαιο τέλος θεραπεύει και αποκαθιστά τα ψυχικώς και σωματικώς ασθενή μέλη του Σώματος του Χριστού. Μάλιστα στην αρχαία Εκκλησία όλα τα Μυστήρια είχαν μίαν άμεση σχέση ακόμη και λειτουργική με το Μυστήριο της θείας Ευχαριστίας, όπως συμβαίνει σήμερα μόνον με την χειροτονία, που είναι ενσωματωμένη στην θεία Λειτουργία.

Προς το μυστήριο της Ευχαριστίας μας προσανατολίζει επίσης η κυριακή προσευχή. Σχεδόν όλα τα αιτήματα της κυριακής προσευχής έχουν και ευχαριστιακή αναφορά, όπως π.χ. το «ελθέτω η Βασιλεία σου». Κατ' εξοχήν κατά

την θεία Ευχαριστία πραγματοποιείται η Βασιλεία του Θεού με την πραγματική παρουσία του Χριστού εν μέσω του λαού Του, και την συντριβή του Διαβόλου. Κατά την διαβεβαίωση του αγίου Ιγνατίου «όταν συνέρχησθε πυκνώς εις ευχαριστίαν, καθαιρούνται αι δυνάμεις του σατανά» (Προς Εφεσ. XIII, 15).

Ιδιαίτέρως όσες φορές απευθύνουμε το αίτημα «τον άρτον ημών τον επιούσιον δος ημίν σήμερον» αναγόμεθα στον άλλον άρτον, «τον εκ του ουρανού καταβάντα», τον άρτον της θείας Ευχαριστίας. Ο υλικός άρτος γίνεται τύπος του πνευματικού άρτου. Δεν είναι τυχαίο ότι ο ορθόδοξος λαός μας σέβεται το ψωμί. Αν το δει πεταμένο, θα το σηκώσει, θα το ασπασθεί και θα το βάλει στην άκρη, αφού αυτό το ψωμί μπορεί να ευλογηθεί και να μεταβληθεί σε σώμα Χριστού.

Κάθε φορά μάλιστα που η χριστιανική οικογένεια συνηγμένη γύρω από το οικογενειακό τραπέζι τρέφεται με τον επίγειο άρτο, μπορεί να ανάγεται στον ουράνιο άρτο και να προσδοκά την ώρα της Ευχαριστίας που θα γευθεί αυτόν τον άρτο.

Με αυτόν τον τρόπο όλη η ζωή του Χριστιανού μεταμορφώνεται εις Λατρεία του Θεού. Όλη η λατρεία γίνεται ευχαριστία και αναφορά στον Πανάγιο Τριαδικό Θεό, από τον οποίον πηγάζει «πάσα δόσις αγαθή και παν δώρημα τέλειον».

Ο άνθρωπος έχει κληθεί να είναι βασιλεύς και ιερέυς της κτίσεως. Ως βασιλεύς δύναται να εξουσιάζει τα πάθη του και την κτίση και ως ιερέυς να αποδέχεται με ευγνωμοσύνη τα δώρα του Θεού και να αποδίδει την ευχαριστία ανυψώνοντας και προσφέροντας αυτά στον Θεό μαζί με τον εαυτό του και τους αδελφούς του

«εαυτούς και αλλήλους και πάσαν την ζωήν ημών Χριστώ τω Θεώ παραθώμεθα».

Την δυνατότητα της βασιλικής και ιερατικής χρήσεως του κόσμου έχασε ο άνθρωπος μετά την πτώση. Από βασιλεύς και ιερέυς κατάντησε υποχείριος του Διαβόλου και λάτρης των άλογων κτισμάτων.

Ο Χριστός, τέλειος Βασιλεύς και Ιερέυς, μας δίδει την δυνατότητα να αποκτήσουμε και πάλιν την βασιλική και ιερατική μας ιδιότητα. «Και εποίησεν ημάς βασιλείαν, ιερείς τω Θεώ και Πατρί» (Αποκ. α΄ 6).

Όσοι μάλιστα κατά χάριν Θεού μετέχουν της μυστηριακής ιερωσύνης, που είναι συνέχεια της ιερωσύνης του Χριστού, έχουν την αποστολή και την λειτουργία να είναι εν μέσω των λαϊκών αδελφών των οι μάρτυρες της ιερατικής και βασιλικής χρήσεως του κόσμου, στην οποία και αυτοί είναι κεκλημένοι.

Αυτή είναι η λογική Λατρεία που αναμένει από τα τέκνα Του ο ουράνιος Πατέρας μας ως αντίδωρο της δικής του μεγαλοδώρου αγάπης. Όλος ο άνθρωπος, ψυχή και σώμα, ό,τι ζει και ό,τι σκέπτεται, ό,τι αγαπά και ό,τι θέλει, αναφέρεται και προσφέρεται ως θυσία στον Θεό, καθώς παραγγέλλει και ο θείος Παύλος: «Παρακαλώ ουν υμάς αδελφοί παραστήσαι τα σώματα υμών θυσίαν ζώσαν, αγίαν, ευάρεστον τω Θεώ, την λογικήν λατρείαν υμών» (Ρωμ. ιβ΄ 1).

Αυτή η αναφορά κάνει τον άνθρωπο πάλιν βασιλέα και ιερέα, τον επαναφέρει στο αρχαίο κάλλος και την κατ' εικόνα Θεού δόξα και ωραιότητα και ευγένεια της φύσεώς του.

Ιδού διατί η Εκκλησία μας δίδει τόσον μεγάλη σημασία στην Λατρεία και διατί ο ορθόδοξος μοναχισμός είναι κατ' εξοχήν ησυχαστικός, λειτουργικός και λατρευτικός, όπως μαρτυρεί μέχρι σήμερα ο αγιορειτικός μοναχισμός.

Ο ορθόδοξος άνθρωπος προσδοκά την μεταμόρφωση της ζωής του και του κόσμου από την Λατρεία της Εκκλησίας και το κέντρο της, την θεία Ευχαριστία.

(Αρχιμ. Γεωργίου, Καθηγουμένου Ι. Μονής Οσίου Γρηγορίου, Θέματα Εκκλησιολογίας και Ποιμαντικής, έκδ. Ι.Μ. Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 1999, σσ. 35- 49.)